

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Knafljeva ulica 5

Vredništvo „Domovine“, Knafljeva ulica 5/II., telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrtletno 9 Din, polletno 16 Din, celoletno 36 Din; za inozemstvo razen Amerike: četrtletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din. Amerika letno 1 dolar. — Račun poštne hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10 711.

Bralce in bralke prosimo, da nam oprostite, ker je ta številka „Domovine“ morala zaradi sporov med tiskarnami in stavci iziti v skrčenem obsegu. List je zaradi tega tudi izšel en dan pozneje.

Drugi evharistični kongres za Jugoslavijo v Ljubljani

Evharistične svečanosti so privabile v belo Ljubljano ogromne množice prebivalstva iz vse Slovenije in drugih krajev države. Vse brez razlike je Ljubljana sprejela na zelo prisrčen način. Začetek kongresa je bil na Vidov dan, ko so se po cerkvah tudi opravile službe za pokojnim velikim kraljem.

Velik sijaj sta dala prireditvam navzočnost čudodelne podobe Marije Pomagaj z Brezij in prihod posebnega papeževga odposlanca kardinala Avgusta Hlonda,

čimer je papež izkazal ljubljanskemu kongresu najvišje počaščenje. Vlado sta zastopala na kongresu minister za notranje zadeve dr. Anton Korošec in minister za trgovino in industrijo dr. Milan Vrbanić. V Ljubljani so se zbrali tudi vsi jugoslovenski katoliški nadškofi in škofi, ki se jim je pridružil še papežev nuncij na našem dvoru nadškof Pellegrinetti.

V petek popoldne so pripeljali v Ljubljano podobo Matere božje z Brezij na lepo okrašenem avtu v spremstvu dolge vrste avtomobilov, v katerih so se vozili odlični zastopniki cerkve. Po vseh župnijah, koder je držala pot, so množice vernikov pozdravljale mimohod Marije Pomagaj.

Na praznik sv. Petra in Pavla je bil predvsem mladinski dan.

Mladina je v velikem sprevedu odšla na stadion, kamor so prenesli tudi podobo Matere božje. Tam je papežev odposlanec kardinal Hlond bral mašo, med katero je mladina pela nabožne pesmi in potem prejela sv. obhajilo. Kar 87 duhovnikov je moralo obhajati mladež. Po končani maši je kardinal Hlond dal mladini slovesen papežev blagoslov. Vseh šolarjev je bilo nad 20.000.

Po vseh ljubljanskih župnijskih cerkvah so se zjutraj vršile slovesne pontifikalne maše, ki so jih darovali nadškofje in škofje, popoldne pa je bilo na stadionu

prvo veliko manifestacijsko zborovanje, ki so se ga udeležili številni cerkveni in posvetni dostojanstveniki. Predsednik kongresnega odbora dr. Žitko je pozdravil papeževga odposlanca in vse druge odlične goste, za njim pa je izpregovoril kardinal Hlond najprej slovenski, nato pa srbskohrvatski in izrekel pozdrav svetega očeta. Govorili so še profesor dr. Hohnjec, profesor Grgec (iz Zagreba) in dr. Miha Krek. Po vsakem govoru je množica pod vodstvom kanonika dr. Kimovca zapela nabožno pesem.

Po zboru so bile na stadionu pete litanije, ki jih je opravil mariborski škof dr. Tomažič.

Najslovesnejša prireditev je bila

nočna procesija mož in fantov

na stadion s prižganimi baklami. Kako ogromna je bila procesija nam pove že dejstvo, da je pri sprevedu sodelovalo 25 godb, ki so igrale nabožne skladbe. Procesija je bila dolga poldruge uro. Papežev odposlanec se je pripeljal na stadion z ostalimi cerkvenimi dostojanstveniki v avtomobilu in gledal s tribune nočno sv. mašo. Slovesnost se je končala šele po 2. uri zjutraj. V mestu samem so se ta čas po vseh župnijskih in samostanskih cerkvah vršile slovesne polnočnice s skupnim obhajilom za žene in dekleta.

V nedeljo so se začele slovesnosti z mašami po vseh cerkvah, a na stadionu je bila ob 9. uri slovesna pontifikalna maša kardinala Hlonda. Po maši pa je bilo

drugo slovesno zborovanje,

na katerem so govorili predsednik kongresnega odbora dr. Žitko, odvetnik dr. Leskovar (iz Maribora) in upokojeni major Etger (iz Zagreba). Na koncu je dr. Žitko pozval vso množico, naj vzklikne papežu Piju XI. in kralju Petru II. Iz desetstisočev grl se je oglasil mogočen »Živelaj!«

Za zaključek kongresnih svečanosti se je popoldne vršila

veličastna procesija iz mesta do stadiona.

Pomikala se je nad dve uri skozi mesto. Samo mimohod duhovščine je trajal četrte ure. Od odličnih zastopnikov posvetnih oblastev so se udeležili procesije divizijski general Nedeljković kot zastopnik kralja, ministra dr. Korošec in dr. Vrbanić, ban dr. Puc, pomočnik bana dr. Pirkmajer in drugi. V sprevedu so nosili podobo Marije Pomagaj in je igralo nad 30 godb, medtem ko je množica molila ali pa prepevala cerkvene pesmi.

Ko je procesija dospela na stadion, so se začele

zaključne svečane litanije.

Ob navzočnosti kardinala Hlonda je cerkvene svečanosti opravil ljubljanski škof dr. Rožman. Litanije so peli duhovniki in jim je vsa silna množica odpevala. Naposled je papežev odposlanec nagovoril množico v slovenskem jeziku in ji podelil blagoslov z najsvetejšim. Množica je blagoslov sprejela kleče in zapela zahvalno pesem.

Proti večeru potem so topovski strelci z Ljubljanskega gradu naznanili zaključek evharističnih svečanosti in silne množice vernikov so se razšle na domove.

Snovanje novih strank in zvez med strankami

Zagrebski „Jutarnji list“ piše, da je bil sklenjen sporazum med radikali, dr. Korošcem in dr. Spahom že v februarju in da je dr. Spaho s privolitvijo radikalov in dr. Korošca kandidiral na Mačkovi listi. Bil je v to prisiljen, ker njegovi volilci nikakor niso bili za vzdržnost pri volitvah. Med temi skupinami sklenjeni sporazum pa se tiče le zveze vseh treh strank, ni pa še dosežen skupen politični program, da bi se moglo govoriti o eni stranki.

Politične skupine pa, ki so nastopile skupno z dr. Mačkom, je vezal le volilni dogovor. Zdaj zahtevajo skupine iz Srbije, da se objavi tudi politični program, ker hočejo srbski volilci vedeti, kaj je končni program združene opozicije. Za Hrvatsko objava tega programa ni potrebna, kakor pojasnjuje „Jutarnji list“, ker je narod na Hrvatskem ta program že sam dobro razumel.

Med Davidovičem, Joco Jovanovičem in dr. Mačkom so se že vodila pogajanja o tem programu in mnenja vseh treh so se že znatno zblížala. Zemljoradniki so baje v celoti sprejeli Mačkov program o notranji ureditvi države. Prav tako tudi demokrati. Proti temu programu so le zemljoradniki okoli Dragutina Jankovića in Voje Lazića, ki so odločno za Jevtićevo politiko, in nekateri demokrati.

Naposled zatrjuje „Jutarnji list“, da se del bivših slovenskih kmetijcev pripravlja za sodelovanje z dr. Mačkom in da bo ali neposredno stopil v Mačkovo kmetijsko stranko ali pa ustanovil svojo posebno stranko v Sloveniji, ki pa bo v zvezi z dr. Mačkom. Nesoglasja, ki še obstoje v opoziciji, se po zatrdilu „Jutarnjega lista“ nanašajo samo na gospodarsko-socialni program, nikakor pa ne na političnega.

Kdor oglašuje, ta napreduje!

Dva zbora naših izseljencev

V Delavski zbornici v Ljubljani se je 1. t. m. vršila letna skupščina Zveze izseljenskih organizacij, na kateri je bilo zastopanih okrog 50 izseljenskih društev iz države in tujine. Zbor je vodil predsednik Milan Marjanovič iz Zagreba, navzočni pa so bili tudi zastopnik ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje dr. Barac-Repenski iz Beograda, zastopnik banske uprave v Zagrebu Juraj Kučić, zaslužen delavec na izseljenskem področju, in novinar Ivan Mladineo iz Newyorka, predsednik Zveze jugoslovenskih izseljencev «Kraljevič Andrej» Anton Glavnik iz Metza in predsednik Društva jugoslovenskih delavcev Mile Kolakovič iz Luksemburga. Razpravljalo se je o raznih izseljenskih vprašanjih, zlasti o repatriaciji in kolonizaciji izseljencev in o ustanovitvi posebne izseljenske banke v državi. S to zadevo se bo bavil podrobno odbor, ki je bil izvoljen na zborovanju. Skupščina je soglasno sklenila, da pristopi zveza k Delavni zajednici Jugoslovenov v tujini, ki ima svoj sedež v Zagrebu.

Zelo zanimivo je bilo poročilo Mladinea o našem izseljenstvu v Ameriki in o stikih med domačim in izseljenskim tiskom. Zastopnik Narodnega izseljenskega odbora v Ljubljani Kravos je izrazil obžalovanje, da je tako važna skupščina ostala tako rekoč neopažena pri poklicanih predstavnikih naše javnosti. Zanimivo je bilo poročilo pred-

sednika Zveze jugoslovenskih izseljencev v Franciji Glavnika iz Metza. S skupščine sta bili poslani vdanostni brzojavki Nj. Vel. kralju in knezu namestniku Nj. Vis. Pavlu, pozdravni brzojavki pa predsedniku vlade, ministru za socialno politiko in narodno zdravje, in šefu izseljenskega urada dr. Aranickemu.

* * *

Istega dne je bil v dvorani banske uprave prvi slovenski izseljenski kongres, ki ga je v zvezi z evharističnim kongresom priredila Družba sv. Rafaela. Zbor je vodil predsednik družbe pater Zakrajšek. Med udeleženci so bili krški škof dr. Srebrnič, lavantinski škof dr. Tomačič, podbaa dr. Pirkmajer, odposlanec ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje dr. Barac-Repenski, zastopnik mestne občine dr. Rus, predsednik OUZD dr. Bohinjec, vodja borze dela Vončina in šef socialno-političnega oddelka banske uprave dr. Karlin. Podbaa dr. Pirkmajer je toplo pozdravljaj rojake-izseljence ter izrekal zahvalo vsem organizacijam v tujini, ki lajšajo bedo našega človeka. Želel je, da bi čimprej prenehali iz malenkostnih razlogov izhajajoči spori med našimi ljudmi v tujini. Sprejete resolucije zahtevajo med drugim, da se po vseh naših izseljenskih naselbinah postavijo duhovniki in narodni učitelji.

Politični pregled

Kakor poročajo,

se namerava odpraviti ministrstvo za telesno vzgojo,

ker je postalo z zakonom o obvezni telesni vzgoji mladine odveč. Namesto tega ministrstva pa se namerava obnoviti

ministrstvo za pošto,

ker so poslani sedanjega prometnega ministrstva že preogromni. Nadalje se namerava ustanoviti posebno

ministrstvo za civilno letalstvo.

V kabinetu finančnega ministra Dušana Letlice so stalno

posvetovanja zaradi dvanajstin in novega finančnega zakona.

Iz vladnih vrst zatrjujejo, da bo nova vlada odločno nadaljevala finančno politiko, ki jo je začel v Jevtičevi vladi dr. Stojadinović. Davčna bremena bodo omiljena in se bodo davki in takse pravičnejše razdelili. Upravičenim željam gospodarstvenikov se bo izkušalo ustreči in se bo od davkoplačevalcev zahtevalo le to, kar morejo plačati po svojem gmočnem stanju.

Naposled se napoveduje, da

bo najeto posojilo 300 milijonov dinarjev za obnovo voznega parka železnic.

Gradbeno ministrstvo namerava dovršiti gradnjo že začetih stavb vseučilišča v Zagrebu, zgraditi dve gimnaziji v Beogradu, pravno fakulteto v Beogradu, velik tehnični labora-

torij in otroško polikliniko v Beogradu. Iz Beograda poročajo, da se bo začelo **prihodnje posvetovanje zunanjih ministrov Male antante** v Beogradu 29. avgusta. Trajalo bo nekaj dni. Nato pa bodo vsi trije ministri za zunanje zadeve odpotovali v Ženevo na zasedanje Društva narodov in tam nadaljevali posvetovanja.

GOSPODARSTVO

OVČJEREJSKO DRUŠTVO ZA DRAVSKO BANOVINO.

Na pobudo lista „Rejca malih živali“ in priznanih ovčjerejcev Jezerskega, Kokre in Solčave se je zbralo v nedeljo 23. junija v Štularjevi gostilni na Zgornjem Jezerskem precejšnje število ovčjerejcev, med njimi tudi izkušeni rejec g. Virnik Ivan z Zgornjega Jezerskega. Zborovanje je vodil predsednik občine g. Virnik Peter in naglasil v uvodu nujno potrebo ustanovitve društva za pospeševanje domače ovčjereje. Zborevalce je pozdravil tudi urednik „Rejca malih živali“ g. Inkret s Šenkovega turna in pojasnil namen novega društva.

Kamniški sreski kmetijski referent g. Hladnik Jakob, ki je veščak na področju ovčjereje, je podal zgodovino jezersko-solčavske ovce in njen svetovni sloves glede na kakovost volne. Naposled je očitral smernice za razširjenje in ohranitev domače pasme. S pozivom na skupno delo je končal predavatelj strokovna izvajanja.

Po predavanju je bil razgovor o raznih pojavih, ki ogražajo našo rejo ovc. Tudi medved je bil na dnevnem redu, saj je posameznim posestnikom napravil že mnogo škode. Prečitana in obravnavana so bila pravila, nato pa je bil izvoljen pripravljalni odbor s starostno ovčjerejcem g. Virnikom Ivanom na čelu. V odboru so tudi zastopniki iz Solčave, Jezerskega in Kokre. Pravila so se vložila pri sreskem načelstvu v Kranju.

Tedenski tržni pregled

SVINJE. Na nedavnem mariborskem sejmu so bile cene prascem, starim: 5 do 6 tednov 50 do 60, 7 do 9 tednov 80 do 90, 3 do 4

FARAONOV DEDIČ

«Ha, ha, molčite! Poslušajte! Vsi, ki vas zdaj opazujejo, se z upravičenim začudenjem izprašujejo, kaj naj to pomeni. Jaz pa se nič ne čudim, ker vem, kaj je temu vzrok. Povedal ti ga bom, o narod Rometov! Včeraj popoldne je imel ta lažni vladar, s svojimi svetovalci skrivno posvetovanje. Menda so že vsi uvideli, da moj vpliv med narodom prehitro narašča in da se čedalje bolj bliža ūra, ko bodo morali ustreči mojim zahtevam. Ker jim pravica več ne pomaga, so sklenili poseči po krivici. Medtem ko sem se jaz mudil pri svojih prijateljih iz skobčevega okraja, sta se splazila ta dva, stavec in tujec, v mojo sobano in ukradla ta predmet iz kofci. Ponoči sta potem sama izpustila ujetnika. In da bi mene pahnila v nesrečo, sta tam pustila moj talisman. Mene sta hotela uničiti, toda njune naklepe sem razkril in zdaj sodi ljudstvo, kdo ima prav in kdo je slepar!»

Hudales in Sodnik sta se osuplo spogledala. Takšne zakrknjenosti in nesramnosti, kakor jo je pokazal Uasif el Hajat, še nista poznala.

Tudi člani zbornice, ki so vedeli za načrt prodaje dragotin, so se zgražali nad podlostjo Kopta in njegovim potvarjanjem dejstev. Sodnika so kar dlani srbele, da bi planil nad Kopta in ga vpricho vseh pošteno premikastil.

Drugače pa je bilo z ljudstvom, ki je govor poslušalo. To ljudstvo je narobe razumelo osuplost dvora in svetovalcev. V njej je videlo dokaz za resničnost Koptovih obdolžitev in čedalje glasneje mrmralo zaradi nepoštenih igr svojih dosedanjih vodnikov, ki jim je slepo zaupal.

Velike množice so v rakah pametnega in spretnega govornika skoraj vselej mehke kakor yosek. Če pa so še vznemirjene in se boje za svoj obstoj, planejo brez pomišljanja na prvo žrtev, ki jim jo kdo pokaže.

Kopt, ki je bil v spletkarjenju pravi mojster, se je na to dobro razumel. Takoj je spoznal, da je iznova okrepil svojo moč. Zato ni čakal, da bi prišli njegovi nasprotniki do besede, ampak je kar nadaljeval:

«O, vidim, da molčite, ker vam je strah ohromil jezike. Seveda, kako ste si mogli misliti, da bo nedolžnost tako hitro razpletla mreže vaših laži in zahrbtnih napadov! Stoletja je bilo to dobro ljudstvo vpreženo v jarem suženjstva. Toda dobri Bog, o katerem govorite, da mu služite, se je naposled naveličal vaše lažnosti, zavedel vas je, da ste začeli kopati meni jamo, v katero boste zdaj sami padli. Prepričan sem sicer, da ne boste ničesar priznali, ker je pač edini, ki bi mogel pričati v mojo korist — vohun — po vaši

zaslugi pobegnil. K sreči pa ste mi dali sami dokaz svoje krivde. Zakaj bi bili drugače — o, le poslušajte in k srcu si vzemite! — zakaj bi bili drugače prijeli danes zarana mojega sina, če se ne bi bali, da vas bom pred vsemi dobrimi ljudmi razkrinkal? Že vnaprej ste s tem pokazali, da je vaša igra izgubljena. Niste si mogli domisliti boljšega sredstva, da bi rešili svoje majave glave, kakor da ste poskusili prestrašiti ubogega očeta s tem, da ste mu vzeli sina. Le molčite! Če hočete, da vam bo kdo verjel, mi vrnite sina in povejte, kje ste se mudili včeraj popoldne. Stran s krinko, s katero ste doslej goljufali ljudstvo!»

Te besede, ki jih je govoril z zagrizeno vneto, niso zgrešile svojega namena. Koptovi prištaši so začeli z odobravanjem kričati. Drugi pa so bili po večini vsi zmedeni in niso več zaupali svojim dosedanjim vodnikom. Samo kraljevi zapniki in najbližji privrženci so še sovražno gledali Kopta, ki se je poslužil za svoj napad tako podlega sredstva.

Sodnik, ki se je vselej hitro vznemiril in razburil, se ni mogel več zadržati. V arabskem jeziku, ki ga je dobro govoril, se je obrnil h Koptu in mu zagrozil:

«Poslušaj, kaj ti zdaj povem, Uasif el Hajat! Svetnjem ti, da si moje besede dobro zapomniš. Ne bom negotavljaj, kdo izmed nas šfirih je dal prvi povod za prepire, in tudi ne bom razglabljal, koliko so tvoji neumni načrti upravičeni in koliko ne. Če pa boš še nadalje segal za

mesece 120 do 150, 5 do 7 mesecev 160 do 200, 8 do 10 mesecev 250 do 280 in eno leto 350 do 480 Din.

Sejmi

- 7. julija: Kapla;
- 8. julija: Gradac v Beli krajini, Pišce, Breg pri Ptujih, Lemberg, Slančevrh, Trava;
- 9. julija: Tirna, Kamnik;
- 10. julija: Dobova pri Brežicah, Poljčane, Pucanci;
- 12. julija: Gornji Tuhinj, Horjul, Ljutomer, Planina pri Sevnici, Rogatec, Šoštanj;
- 13. julija: Koprivnica, Litija, Loče pri Poljčanah, Planina pri Rakeku, Stari trg, Trebnje.

Vrednost denarja

Na naših borzah smo dobili v devizah s priletu premijo 28-5%:

- 1 nizozemski goldinar za 29.65 do 29.79 Din;
- 1 nemško marko za 17.52 do 17.66 Din;
- 1 angleški funt šterling za 213.91 do 215.96 Din;
- 1 ameriški dolar za 43.03 do 43.39 Din;
- 100 francoskih frankov za 287.92 do 289.36 Din;
- 100 češkoslovaških kron za 181.90 do 183 Din;
- 100 italijanskih lir za 359.49 do 362.57 Din.

Avstrijski šiling se je trgoval v zasebnem kringu po 8.70 do 8.80 Din. Vojna škoda se je vključevala po 374 do 379 Din.

DOPISI

BRUSNICE PRI NOVEM MESTU. Solze so nam orosile oči, ko smo prisostvovali predstavi „Sirote Jerice“. Tako lepo so jo predvajali naši otroci. Vse priznanje našemu požrtvovalnemu učitelstvu, ki se tako lepo trudi za napredek naših otrok. Dvorana Gasilskega doma je bila napolnjena do zadnjega kotička. Res lepo popoldne je bilo in prihodnje leto si spet želimo tak lep zaključek šolskega leta. Z igrico sta bila združena proslava Vidovega in materinskega dne. Predstavi je prisostvoval tudi sreski šolski nadzornik iz Novega mesta. Vsekakor je treba naglasiti, da veroučitelj župnik g. Lunder, gdč. Habetova, ki deluje na naši šoli že preko četrstoletja, naš delavni upravitelj g. Marinč in naša marljiva gdč. Danica Kiferletova vzorno vzgajajo našo mladino. Hvala jim!

MALA NEDELJA. Tukajšnja sokolska četa je morala preložiti svoj srečolov spričo tehničnih razlogov od 30. junija na nedeljo 7. julija. Srečolov z nad 300 dobitki se začne ob treh popoldne. Srečke so po dva dinarja. Po srečolovu bo prosta zabava s plesom, pri katerem bo igrala domača sokolska godba. Za okrepčila bo zadosti preskrbljeno. Vsi, ki si želite nekaj uric razvedrila in zabave, pridite!

VELIKA NEDELJA. Podmladek Jadranske straže je prejšnjo nedeljo razvil svoj prapor. O morju in pomenu Jadranske straže je govoril učitelj g. Vlado Klemenčič, nato pa je domači župnik g. Gregor Cerar blagoslovil prapor z nagovorom. Prapor je kupila in mu kumovala ga. Tončka Medikova. Sprejel ga je praporščak Hinko Medik s svečano zablubo. Nato so se vrstile deklamacije in petje jadranskih stražarjev. Slavnosti so prisostvovali sreski šolski nadzornik g. Josip Gorup, predsednik domače občine g. Anton Hržič in gasilski četi iz Velike Nedelje in Trgovišča. Popoldne smo proslavili 40letnico šole. Šolski upravitelj g. Ljudevit Belšak je orisal postanek tukajšnje šole. Zatem je šolska mladina pokazala svojo spretnost v telovadnih nastopih in raznih igrah. G. France Kotnik in gdč. Jožica Duhova, ki sta mladino izurila, in vse ostalo učitelstvo zaslužijo za svoj trud vse priznanje. Ljudstvo je v velikem številu prisostvovalo slovesnostim.

DOMAČE NOVOSTI

* **Nj. Vel. kralj na Bledu.** Dne 2. t. m. so prispeli na Bled Nj. Vel. kralj Peter II., Nj. Vel. kraljica Marija in Nj. Vis. kraljeviča Tomislav in Andrej. Postaja Lesce-Bled je bila za sprejem kraljevske rodbine svečano okrašena. Poleg zastopnikov oblastev se je zbrala na postaji tudi velika množica ljudi in je kraljevske goste navdušeno pozdravljala. S postaje se je kraljevska rodbina odpeljala v Suvobor.

* **Odpust kazni za policijske prestopke političnega značaja.** Notranji minister dr. Anton Korošec je po prevzemu dolžnosti odredil v mejah svoje pristojnosti, da se povsod v državi ustavi izvrševanje denarnih in zapornih kazni za policijske prestopke političnega značaja. To velja za kazni, izrečene ob priliki volitev narodnih poslancev v

času od razpisa volitev pa do danes, ne velja pa za policijske kazni, izrečene zaradi prestopkov proti državi ali dinastiji. Če kazni zaradi takih prestopkov še niso izvršene, se mora njihova izvršitev odgoditi do nadaljnjega. Zadeven ukaz je že izdan.

* **Koncentracijsko taborišče za politične protivnike** je pripravljala, kakor piše beogradske „Vreme“, Jevtić-Marušičeva vlada. Za taborišče so bili že določeni odročni kraji v Bosni in Črni gori. Že takoj po volitvah so dobili sreski načelniki preko banskih uprav nalog, naj stavijo predloge, katere ljudi bi bilo treba konfinirati. V navodilih je treba predlagati zlasti take, ki so nastopali proti Jevtićevim, v Sloveniji proti Marušičevim kandidatom. Na listi, ki je bila že sestavljena, je bilo zapisanih okrog sto uglednih politikov. Do izvršitve tega načrta seveda ni prišlo, ker je Jevtićeva vlada padla.

* **V zavod za slepo deco v Kočevju se sprejmejo** v začetku šolskega leta slepi otroci na prošnjo roditeljev ali njih namestnikov. Pogoji za sprejem so: da je otrok popolnoma ali toliko slep, da ni sposoben za obiskovanje normalne osnovne šole; izpolnjeno 6. leto starosti; primerna telesna in duševna zmožnost (brezpogojno se ne sprejmejo slaboumni, božastni in gluhonemi otroci, potem otroci, ki so neozdravljivo bolni ali imajo druge prehuđe telesne napake); gojenci, katerih starši so zmožni plačevanja, morajo prispevati zavodu za oskrbo primerno preskrbovalnino, katere višino določi banska uprava dravske banovine; če je uboštvo dokazano, banska uprava preskrbovalnino lahko zniža ali pa čisto izpregleda. Gojenci dobivajo vso oskrbo v zavodu, vendar jih pa morajo oni, ki so jih dolžni preživljati, preskrbeti z obleko, obuvalom in perilom. S seboj v zavod morajo prinesiti nastopne potrebščine, ki naj bodo v dobrem stanju in zaznamovane: dve vrhnji obleki, klobuk ali čepico, zimsko suknjo (deklice zimski plašč), dva para čevljev, copate, štiri srajce, štiri spodnje hlače, štiri pare nogavic, šest žepnih robcev, ščetko za zobe, krtačo za obleko in čevlje in po možnosti dežnik. Prošnja za sprejem v zavod je vložiti pri upravi zavoda za slepo deco v Kočevju najkasneje do 30. julija. Prošnji je priložiti nastopne listine: rojstni in krstni list; domovnico; prijavni list za sprejem v zavod za slepe otroke, ki ga izpolnita pristojni šolski, sreski ali banovinski zdravnik in pristojno šolsko upraviteljstvo; morebitno šolsko izpričevalo, če je obiskoval kako šolo; potrdilo o cepljenih kozah;

takšnimi sredstvi in se igral z usodo teh preprostitih, a dobrih ljudi, boš kmalu občutil našo moč. Tega ne bomo trpeli. Od te ure dalje je pretrgana poslednja vez med nami in prisegam ti, da bom prvi zagrabil za orožje proti tebi, če ne boš odnehal. Zdaj izbiraš!»

Uasif el Hajat je prebledel, iz jeze in iz strahu hkratu. Le predobro je vedel, da so Slovence besede grenko resne. In ker je sodil vse ljudi po sebi in po svojem značaju, se je začel v tem trenutku bati za življenje svojega sina. Toda preden se je mogel pripraviti za odgovor, mu je prišel plemeniti kralj sam na pomoč.

Kralj Meri je z občudovanja vrednim mirom poslušal prepire obeh strank, potem pa se je dvignil in pomignil, da bo govoril.

Dejal je: «Še enkrat me poslušajte, sinovi dobrega Boga! Kar pomni naša oaza, ste živeli srečno in zadovoljno pod žezlom mojih prednikov. Tudi v dolgih letih, kar sedim jaz na prestolu, smo bili kakor oče in sinovi. Zdaj pa pride iznenada ta tujec, kopicli na mojo glavo najhujše obtožbe in jaz moram z grenko bolestjo gledati, kako mu vse verjamate. Kaj sem vendar storil, da ste iznenada postali takšni?»

Molk in zadrega sta zavladala med množico po teh besedah. Kdor je imel še količkaj uvidevnosti, se je začel izpraševati, ali niso kraljeve besede morda upravičene.

Uasif el Hajat, ki se je medtem docela zbral, je to opazil in je hotel začeti iznova govoriti.

Kralj pa je dostojanstveno dvignil roko, naj močiči, in sam nadaljeval:

«Lahko bi vas prisilil k pokorščini, kakor je storil nekoč moj prednik Pahriped. Toda to se upira moji vesti. Vi bi postali zaradi tega najbrž še trdovratnejši. Razen tega počiva krona na moji glavi in zmeraj čutim vso težo odgovornosti, ki mi jo nalaga. Zato vas ne smem prepustiti divjim tokovom trenutka, ne smem izrabiti svojih prednosti, ki bi vas prisilile k pokornosti. Predlagal vam bom nekaj pametnega. Zdaj se razidite in premišlujte tri dni, za koga se boste odločili. Za mene ali zanj. Tujec, ki mi kratki krono, naj si še nadalje išče brez ovir pristašev, jaz pa se bom potrudil, da bom ovgel njegove obtožbe in dokazal nezmislčnost njegovih besed. Dotlej naj ostane njegov sin kot talec v mojih rokah, da se ne bo oče odločil spet za kakšno zahrbtnost. Kajti vsem vam prisegam, da se ne zavedam niti najmanjše krivde. Zdaj pa se odločite, komu boste bolj verjeli: temu tujcu, ki ga poznate šele nekaj mesecev, ali meni, ki ste me doslej spoštovali kakor svojega očeta.»

Kraljeve besede so bile tako prepričljive, da se celo sam Kopt ni mogel ubraniti globokega vtiska, ki so ga bile pustile. Skoro se je za trenutek zdelo, da obžaluje svoje dosedanje ravnanje. Toda takoj nato je spet ponosno zravnal glavo. Spoznal je sicer, da zaradi Sodnikove grožnje ne sme trenutno misliti na kakšen večji uspeh, toda kraljeve besede, da bo čez tri dni vprašal ljudstvo, za koga se bo odločilo, so mu

dale novega poguma. Prepričan je bil, da se bo večina ljudstva izrekla zanj.

Še enkrat je torej oholo premeril svoje nasprotnike. Potem se je obrnil in odšel brez pozdrava k svojim ljudem iz skobčevega rodu, ki so ga navdušeno sprejeli. Nanje se je lahko zanesel, saj so bili njegovi sokrivci in ga zato niso mogli izdati.

Tudi ostalo ljudstvo se je na kraljev ukaz razšlo. S kakšnimi mislimi, to bi bilo težavno uganiti. Večina se je počutila tako kakor otroci, katerih starše je nekdo obdolžil zločina. Iznenada se zavedo, da je najdražje, kar so na svetu imeli, omadeževano, stokažo v strašnem boju nad svojo otroško ljubeznijo in občutkom prorojene poštenosti ter drhte ob misli na trenutek, ko se bodo morali odločiti. Kajti kakor nedolžni otroci so živeli doslej Rometi pod vodstvom svojega plemenitega kralja.

Sočutno sta se oba Slovence ozirala za njimi. V dnu duše sta se žalostila, da sta bila prav ona nehote vsemu temu kriva.

Potem sta se s kraljem in njegovim spremstvom vrnila v vladno palačo in se z vladarjem posvetovala, kaj bo treba zdaj storiti.

Zasledovanje Aida Omarja se jima je zdelo nezmislčno. Kdo bo mogel ujeti zvijačnega sina puščave, ki je že tako daleč in razen tega še tako dobro izvežban?

«Pustiti ga moramo, kakor mi je hudo», je nejevoljno vzkliknil Sodnik.

ubožno izpričevalo, ako so starši ubožni; potrdilo pristojnega davčnega urada o višini davkov, ki jih starši plačujejo; družinski izkaz, izdan od župnega urada. Prošnja je po členu 44. zakona o zaščiti dece in mladine kolka prosta, ako je ubožnost dokazana z ubožnim izpričevalom. Prav tako so dolžna pristojna oblastva po navedenem zakonu izdati vse potrebne priloge brezplačno in kolkov prosto.

* **Razpisana sta natečaja na vojaških zavodih v Kragujevcu in Kruševcu**, in sicer na vojaško-obrtnem in vojaško-tehničnem, za mladeniče od 12. do 15. leta starosti. Pojasnila daje Per Franc, kapetan v pokoju, Ljubljana, Maistrova ulica št. 14. Priložiti je treba tridinarsko znamko za odgovor.

* **Velika škoda zaradi nevihte**. Pretekli petek proti večeru je divjala nad Dravskim poljem silna nevihta, ki je povzročila veliko škodo na drevju in poljskih nasadih. Na več mestih je nastal požar, ki ga je zanetila strela. V Rabljevevi vasi pri Ptujju je do tal pogorelo gospodarsko poslopje posestniku Ivanu Zorčiču.

* **30 kg saharina** so zaplenili v Mariboru. Saharin so našli pri nekem železničarju in nekem zasebniku. Kazen bo precej občutna.

* **Tvrdba Bača bo začela v Jugoslaviji proizvajati pnevmatike**. «Prager Presse» poroča, da bo jugoslovenska družba Bača začela izdelovati v Borovu tudi prevmatike za avtomobile. List ugotavlja, da spada jugoslovenska družba tvrčke Bača med ona tuja podjetja družbe, ki se najbolj razvijajo.

* **Smrtna nesreča na Črnučah**. Te dni je bila v kopališču pri Štirnu velika množica kopalcev. Neka skupina fantov je splezala na steber daljnoveoda in tam pela. Eden izmed te družbe je zlezal na vrh in začel telovaditi. Pri tem pa je prišel z nogami v stik z električno žico. V istem hipu je začel goreti. Ogenj se je videl daleč naokrog. Iz črnuške transformatorske postaje sta takoj prihitela nastavljenca gg. Murovec in Pokorn. Takoj sta ukrenila vse potrebno za odklop toka, nato sta mrtveca spravila na tla. Ponesrečenec je imel noge ožgane do kosti. Tudi po glavi je bil ožgan. Pozneje se je ugotovilo, da je ponesrečenec 28letni pleskar Albin Drobotina z Viča pri Ljubljani. Orožniki so začeli poizvedovati za drznimi fanti, ki pa jih niso mogli izslediti, ker so takoj zlezli s stebra, ko so videli nesrečo. Vsega obžalovanja vredni dogodek s smrtnim izidom naj bo v resno svarilo vsem, kako smrtno nevarne so električne napeljave

* **Pri igri je utonil**. V Savi se je na Vidov dan kopala večja skupina otrok iz Gradca pri Litiji, med njimi tudi 10letni Poldek Pikel, sin železničarja. Mladina se je začela igrati potapljače. Čez čas se je naveličala potapljanja in se vrnila na breg, a Poldka ni bilo nikjer. Siromaček je utonil, ne da bi bil kdo to opazil. Dečkovo truplo je našel železniški uradnik g. Jordan. Nesrečni rodbini Pikelnovi naše sožalje!

* **Strela ubija živino**. Nedavno je med nevihto pri Retečah udarila strela v tri hiše, ki so zunaj Godašiča. V eni je ubila kravo, v drugi je omamila hlapca, v tretji pa gospodinjo, ki je morala iskati zdravniško pomoč. Predzadnji ponedeljek je udarila strela tudi v hlev rudarja Ivana Jajtiča v Kočevju in ubila njegovo edino kravo. Istočasno se je na sejmišču pasel konj cigana Toneta Hudoroviča. Tudi ta žival je postala žrtev strele.

* **Utopljenec v Selščici**. Škofjeloški vojak imajo svoje kopališče pri električni centrali v Vincarjih. V petek sta se kopali dve četi. Kaplar druge čete Bačo Kuč je zašel po neprevidnosti v globok tolmun ter v njem izginil. Štel je 22 let; doma je bil iz Črne gore in priljubljen podoficir.

* **Smrtna nesreča**. V Cigonci pri Slovenski Bistrici je 60letni posestnik Matija Golob vozil kamenje. Nenadno je padel z voza orjaški kamen in pokopal pod seboj Goloba, ki je kmalu nato izdihnil.

* **Smrtna nesreča pri Hudčevi brvi**. Pri Hudčevi brvi se je v skalah ubil 26letni gojenec škofjeloške mlekarke šole Avgust Konečnik. Ker je ves dan žgalo, se je fant zatekel v vodo in s skal skakal v globoke tolmane. Nekajkrat je srečno skočil, naposled pa ga je vrtinec vrgel ob skalo in smrtno poškodoval. Pretrtes možganov in notranje poškodbe so bile tako hude, da je umrl. Fant je bil drugi najboljši učenec mlekarke šole in dober telovadec pri Sokolu. Doma je bil pri Slovenjgradcu.

* **Žrtev Drave** pri kopanju je postal devetletni posestnikov sin Ignacij Hanuš iz Dolgoš. Truplo so našli.

* **Mrtvec na cesti**. V petek zjutraj so našli na poti med Bocem in Selnico ob Dravi truplo 50letnega kočarja Jožefa Poljanca. Sodna komisija je dognala, da je Poljanec umrl za posledicami udarca s sekiro, ki mu ga je prizadel še neznan storilec. V bližini trupla sta se našli dve sekiri. Zanimivo je, da je pokojnikov brat izginil in da je za njim zmanjkala vsaka sled.

* **Ogenj**. Nedavno zvečer je nastal ogenj na gospodarskem poslopju posestnice Vindiševe Roze v Gornjem Pletterju. Poslopje je pogorelo do tal. Gasiti so pomagali sosedje. Sumijo, da je bil ogenj podtaknjen.

* **Dve žrtvi Krke**. Na Vidov dan je utonil v Krki pri kopanju 25letni orožniški kaplar Pavel Grbič z orožniške postaje v Kronovem pri Beli cerkvi. Mladega orožnika je zadela pri kopanju kap. — V nedeljo pa je utonil v Krki 23letni posestnikov sin Leopold Mikec iz Slatnika.

* **Požar**. V gospodarskem poslopju posestnika Blaža Rošerja v Stranica pri Vitanju je nastal ponoči ogenj in zgradbo upepelil. Živino so še pravočasno rešili. Ogenj je najbrž nastal iz neprevidnosti nekega brezposelnega, ki je prenočeval tisto noč v poslopju.

* **V ribniku je utonila** v Škalah 23letna služkinja Frančiška Friškovčeva.

* **Požar v ptujski okolici**. Nedavno je nastal požar v Janežovcih pri Sv. Urbanu pri posestniku Antonu Severu. Goreti je začelo gospodarsko poslopje. Da se ogenj ni razširil na hišo, se je zahvaliti ptujskim gasilcem. Pri reševanju živine sta se hudo opekla zakonca Anton in Marija Sever. Vzrok požara ni znan.

* **V Savi pri Zagrebu je utonila** 19letna šivilja Anica Umekova iz Trbovelj, ki je v Zagrebu pri sorodnikih čakala na službo. Anica se je kopala z nekim mladeničem, ki jo je pregovoril, da je plavala do sredine, da si sicer ni znala dobro plavati. Zašla je v vrtinec, ki je mlado žrtev pogoltnil.

* **Smrt pod vozom**. 32letni hlapec Janez Alič s Pojanskega je prispel v Škofjo Loko, da naloži za svojega gospodarja Martina Rižnarja, mlinarja in žagarja v Bukovem vrhu, turščico. Hlapec je nekaj tovorov že naložil, ko ga je obšla slabost. Trgovec Košir je še videi, kako se je Alič čudno motal pod vozom, ni pa mogel niti misliti, da so njegovi trenutki šteti. Ko se je trgovec čez nekaj časa vrnil, je Alič že mrtev ležal pod vozom. Hlapec je imel srčno napako, ki je povzročila naglo smrt.

* **Petim posestnikom je zgorelo devet zgradb**. Predzadnje sredo je v Prepolah spet gorelo. Ogenj je uničil petim posestnikom devet zgradb. Gasilci so prihiteli na pomoč iz Hajdine, Gerečje vasi, od Sv. Marije na Brezjah, Sv. Janža na Dravskem polju in iz Ptujja, a niso mogli dosti pomagati zaradi pomanjkanja vode.

«In če se vrne, smo pogubljeni», je žalostno dodal kralj Meri. «Da so morale doživeti moje oči tako podlost!»

«Še ni izgubljeno vse upanje», ga je poskušal Hudaes pomiriti. «Lahko skoraj zanesljivo računamo, da njegovi tovariši niso nanj tako dolgo čakali, Morda so mu sledili in zašli v sipine, kjer so od lakote in žeje pomrli, alj pa so se vrnili v svoje naselbine, da se pripravijo na nov napad. Tja se ne more vrniti kar naravnost. Ker ne more imeti dosti živeža s seboj, mora gledati, da pride čimprej do Nilove doline, kar pomeni zamudo nekaj tednov. Ta čas moramo izrabiti in si pripraviti čim več modernega orožja. Zato naj moj prijatelj še danes odrine...»

«In sicer naravnost proti vzhodu», jim je segel Sodnik v besedo, čeprav ga je zbolelo srce ob misli, da bo moral pustiti Neli v nevarnosti. «Mimo Renfanhove piramide ne smem iti. Ni do cela izključeno, da se tam okoli še zmeraj klajijo sovražniki. Če je tako, bi jih imeli takoj na vratu, in ker smo skoraj brez orožja, bi jim bili izročeni na milost in nemilost...»

«Samo pritrdim vama lahko», je dejal veliki duhoven. «Sicer se zdi tudi meni skoraj nemogoče, da bi ostala številna četa tako dolgo v puščavi, vendar pa je le mogoče, da nas tujci napadejo, ko tebe ne bo tu. Kaj nam pa v tem primeru svetuješ?»

«Prav imaš. Previdnost je mati modrosti in boljše je, da se pripravite zastoj, kakor pa da ne bi bili pripravljene, če pride res do boja. Zato

poskrbi, da se orožje, ki ga že imamo, razdeli še danes med najzvestejše. S tem sovražnika sicer ne boste ugnali, pridobili pa si boste dovolj časa, da se boste lahko umaknili v okroglo goro, če boste v stiski. Ne pozabite spraviti tja dovolj živeža za daljše obleganje. Najbrž se vam niti ne sanja, da utegne takšno obleganje trajati celo več mesecev. Jaz bom hitel, kolikor bo mogoče. Skozí okno v zunanji steni gore se vidi precejšen del puščave. Ko se bom vračal, bom iz daljave večkrat izstrelil pisano luč.* Zato morate dobro paziti, da tega ne prezrete. Če bodo roparji med tem že v oazi, zažgite drugo jutro v žrelu ognjenika velik ogenj, ki bo dal precej dima. To bo zame znamenje, da se bom moral obrniti v velikem loku proti jugu. Tako se bom približal oazi od strani, kjer mojega prihoda ne bo mogel nihče slutiti. Potem bomo že našli kakšno pot, da se vtihotapimo v okroglo goro. Saj je na jugu oaze. Sicer pa ostaneta pri vas moj prijatelj in moja zaročenka, ki vam bosta po svojih močeh pomagala.»

«Tako naj se zgodi!» je vzkliknil faraon in vstal.

«Čakajte, še nekaj smo pozabili!» je dejal veliki duhoven. «Mladega Kopta moramo spraviti v okroglo goro, in sicer takoj. Po tem, kar se je zgodilo v minili noči, sodim, da se njegov oče ničesar ne ustraši, kar mu gre v račun.»

* rakete.

Tudi to so vsi potrdili. Brez pomišljanja so se lotili uredničenja načrta.

Sodnik si je izbral za pot več spremljevalcev. Hitro je dal otvoriti živali, potem pa se je poslovil od vseh, zlasti od Neli.

Ne bomo popisovali tega slovesa. Ne bomo tudi pripovedovali, kako spretno so odhod prikrili, da nasprotna stranka sploh zanj ni vedela.

Ko se je Sodnik zunaj oaze poslovil od svojega prijatelja, mu je še enkrat krepko stresel roko in dejal:

«Le nekaj si zapomni, tovariši! Jaz navadno nisem prijatelj begu, toda ko zapaziš Beduine na gričih, izgini hitro z Neli v ognjeniško žrelo, preden vaju zgrabijo za vrat! Drugače bi se utegnilo zgoditi, da pri svoji vrnitvi ne bom dobil ničesar drugega kakor vajine kosti. Kaj bi z njimi? Ali naj bi jih oddal v staroegiptskem muzeju pri Gizehu, da bi ostale v trajen spomin?»

Te besede bi bile morale zveneti šaljivo, toda Sodnik sam ni verjel vanje. Neka tesnoba je legla na vso oazo kakor soparica pred nevihto. Tudi najhrabrejši se je ni mogel otresti in se je moral bati tega, kar še utegne priti.

(Dalje prihodnjč.)

**Priporočajte in širite
„DOMOVINO“!**

* **Obešenega je našla žena svojega moža** Jurija Janžekoviča na svislih v Spodnji Dobravi pri Tezmem. Vzrok samomoru ni znan.

* **Strašen čin blazne matere.** V Gornji vasi pri Podbrezjah je 35letna kmetica Marija Kalanova, žena posestnika Alojzija, izvršila v blaznosti strašno dejanje. Kalanova je že poprej kazala vse make blaznosti, vendar pa ni bila nevarna. Po-
sodi je njen mož Alojzij odšel od doma po opravkih. V času, ko je bila brez nadzorstva, je nesrečna žena vrgla svoja dva otroka iz drugega zakona, tletnega Lojzka in 4 mesečno Micko, v vodnjak. Ko se je mož vrnil domov, mu je mirno dejala: „Lojze, otroka sem vrgla v štirno!“ Mož je ves prestrašen poklical sosedo, ki so potegnili obe trupelci iz vodnjaka. Orožniki so aretirali mater; ko pa so spoznali, da imajo opravka z blazno žensko, so jo izročili podbreškimi gasilcem, ki so jo z avtomobilom prepeljali v bolnišnico.

* **Spopadi med orožniki in kmeti.** V varušinskem srezu Petriancu je bil v soboto spopad med orožniško patroljo in skupino kmetov, ki so hoteli ovirati orožnike, da preprečijo nered, ki so ga povzročili nekateri kmetje s svojim preprirom. V tem spopadu je bil huje ranjen en orožnik, ki je nato uporabil orožje in z enim strelom iz puške lahko ranil štiri osebe.

* **Uboj.** Na Kalcah pri Logatcu je prišel 30letni delavec Matevž Menard iz Grčarovec nasovet k dekletu. Pa ga je počakal neki fant, tekmeč v ljubezni, in ga je s tolikšno silo treščil s kolom po glavi, da je Menard na mestu umrl za poškodbami.

* **Obsojen viomičec in napadalec.** Mali kazenski senat mariborskega sodišča je obsodil 24letnega brezposelnega krovca Emerika Čuša na 18 mesecev robije, ker je izvršil v Mariboru in okolici več tatvin in vlomov in svoječasno napadel gostilničarko Eignerjevo.

* **Potek preiskave v Domžalah.** Preiskava proti sedmim osebam, ki so osumljene umora Marije Penkove v Podrečju pri Domžalah, se pri ljubljanskem sodišču nadaljuje. Osumljeni Janez Pirc je v Ljubljani prekladal svojo izpoved, ki jo je bil podal najprej v domžalski občinski pisarni orožnikom in pozneje tudi pri sreskem sodišču na Brodu. Zdaj izkuša Pirc glavnega osumljenca Franceta Hribarja razbremeniti.

* **Roparski napad.** Te dni zvečer so trije neznan postopaci na oglu Čopove in Kamniške ulice v Mariboru napadli 24letnega trgovskega pomočnika Adolfa Kampla iz Ptuja. Podrli so ga

Le Riviera
terpentinovo milo
je za nas,
to je odslej
peric naših gi.

IZDELANO NA PODLAGI OLIVNEGA OLJA

na tla in eden ga je zabodel z nožem v lice. Nato so mu preiskali vse žepe in mu vzeli iz listnice 100 Din. Kampla so prepeljali v bolnišnico, kjer so ugotovili, da je njegova poškodba resna. Za napadalca poizveduje policija.

* **Požig.** Na praznik sv. Petra in Pavla ponoči je v Slamnjaku pri Ljutomeru v teku dveh let že osmič gorelo, in sicer tokrat gospodarsko poslopje polkovnika g. Mirka Rajha. Požar je omejila neka družba, ki je prišla mimo. Udušili pa so požar gasilci iz Podgradja. Vse kaže, da gre za požig. Ni izključeno, da je požigalec razlil po stavbi petrolej ali kako drugo. lahko vnetljivo te-

kočino. Viničar g. Rajha pravi, da je slišal sumljiv ropot. Šel je iz hiše gledat in videl je, kako je neki moški skočil iz stavbe ter tekel v smeri proti Kumerski grabi.

* **Dvojni umor v Dobravah pojasnjen.** Preiskava o umoru Jožefa Kožarja in njegove žene Terezije v Dobravah se zaključuje. Izkazalo se je, da je bil utemeljen sum orožnikov, ki so pri pogrebu obeh rajnkih aretirali železniškega čuvaja Antona Pavčiča. Umor bo vsak čas čisto pojasnjen.

* **Požig iz maščevanja.** V noči na 24. junija je bil v Velikem Obrežu nevaren požar. Na kraj

Soteščan:

GRAJSKI VITEZ

(Povest iz davnine.)

«Počakajte še osem dni... Človeka ne moremo ubiti tako kakor zverino... Preveč hrupa bi nastalo, če bi mlada graščakinja umrla nedavno...»

«Skoro bo potekel mesec, odkar je obolela», ga je zavrnila z nejevoljo. «Ljudje že splošno govore, da ne bo več ozdravela.»

Padarju se je gabala njena grozovitost. Spoznal je njeno hudobno srce, v katerem ni bilo trohice usmiljenja in ljubezni. Pokesal se je, ker ji je šel v zanko. Kakor z drugimi, tako bo ravnala tudi z njim, kadar pride do moči in veljave.

Vrnitev pa ni bila več mogoča. Izprijenki je pomolil samo prst, pa ga je zgrabila za vso roko in zdaj ga drži kakor s kleščami. Slabič, kakršen je bil, bi se ne mogel več osvoboditi. Zato je moral dalje, zakaj pot nazaj mu ni obetala rešilnega izhoda.

Edita ga je poznala bolje kakor samo sebe. Vedela je, da Kozma nima svojega prepričanja. Sicer se rad upira, ni pa vztrajen in odločen ter ga je v vsakem primeru lahko pregovoriti.

Nastopila je prav odločno: «Kar sva začela, morava izvesti. Strup mora delovati...»

«Torej ne odnehate?» Še vedno jo je hotel odvrniti od zlobnega namena.

«Plašljivec!» je rekla zaničljivo: «Sram vas bodi!»

Padar se je vdal in rekel: «Zgodi naj se, toda na vašo odgovornost.»

Odkrila mu je še druge načrte. «Albina mora premeniti stanovanje... Dali ji bomo drugo sobo — tam, kjer ne bo vedel nihče zanjo...»

Kozma je ostrmel: «Ali menite, da je bolnica pod vplivom kake druge osebe?»

«O tem ni dvoma», je odgovorila. «Sicer bi zdravilo prav gotovo učinkovalo...»

«A tako! Torej je krivda na drugi strani. Zdaj vas razumem. Bolnica mora premestiti sobo. Zares, izborna misel!»

«No, vidite!» ji je ugajalo. «Od mene se boste še marsičesa naučili.»

Kozma je stal ponižan pred žensko, s katero se res ni mogel meriti v hudobnosti in zvijačnosti. Ves večer ga že zbada; on pa nima toliko poguma, da bi ji povedal resnico. S kakšno pazljivostjo pretehta vsako besedo, da se ji ne bi zameril! Njej pa ni prehuda nobena opazka in ne izbira izrazov, da ga žali.

Torej kaj je hotel ubogi padar? Konj, ki ga vprežejo v voz, mora peljati, sicer zapoje bič svojo pesem. Nič mu ne pomaga, če se upira, kadar je preveč naloženo. Čim prej se požene in zdirja čez klanec, tem prej je opravljeno njegovo delo.

Tudi padar je pogoltnil nejevoljo in vprašal, kje naj bi bila tista sobica, ki jo bo treba pripraviti bolnici za novo bivališče.

«Tu v stolpu», je odgovorila pikro. «Pa se res ničesar ne domislite!»

Padar se je udaril ob čelo. Jezil se je na svojo nerodnost. Res je pozabil na celico, ki je bila nad njim v stropu. Nekdaj je tam gori prebivala straža, a zdaj je menda prazna, kar bivajo biriči na pristavi.

«Kdaj jo bomo pa preselili?» Kozma se ni upal ničesar ukreniti.

«Nocoj», je določila. «Do jutra mora biti vse urejeno.»

«Sobica vendar še ni pripravljena», je ugovarjal. «Opremiti jo moramo tako, kakor se spodobi.»

«Bolniku ni treba drugega kakor mehke postelje», ga je zavrnila. «Kakšnih udobnosti bi tako več dolgo ne uživala.»

«A kdo jo bo izvabil sem?» se je spomnil v zadregi. On bi se kaj takega ne upal izvesti.

Tudi Edita se je pomudila pri tej zadevi. Obstala je ob kamnu ovire sredi poti. Njene misli so se razkropile.

Njen molk pa ni trajal dolgo. «Takole pa takole», je dajala zavezniku nova navodila. Kozma je videl pred sabo jasno vse, česar poprej ni bil razumel.

Nato je še dodala: «Dosljej si bil samo padar, vnaprej pa boš tudi stražnik. Glej, da bodo vrata celice dobro zaprta. Pazi, kdo bo kaj šaril okrog stolpa. Vsakogar nemudno odstrani.»

Padar ji je obljubil in pristavil: «Sreča, da je v sobici zazidano okno. Tista linica pod stropom

nesreče je prišlo sedem gasilskih društev iz Velikega Obreža, Mihalovca, Harmice, Mostca, Rigonce, Soč in Rakovca. Posestniku Jožetu Zajcu je zgorel hlev, nad katerim je imel 70 metrskih stotov sena. Poleg tega so postali žrtev ognja še dva voza ječmena, vse gospodarsko orodje in vinska posoda. Ani Kopinčevi je tudi zgorel hlev z vsem gospodarskim orodjem. Tretjemu pogorelcu Krejačiču je zgorelo gospodarsko poslopje. Krejačič je izpovedal orožnikom, da je videl, kako se je začel plamen prikazovati na različnih mestih. Iz tega bi se dalo sklepati, da je bil ogenj podtaknjen. Že kaj dolgo časa so se čule z one strani Sotle groznje, da bodo razsvetlili Veliki Obrež, baje zaradi tega, ker na tej strani ob volitvah niso glasovali po njihovem okusu. Zažgali so že neki vinski hram, poškodovali streho drugega hrama in odstranili bodečo žico okrog nekega vinograda. Vsekakor bi bilo treba taki politični borbi napraviti konec.

* Velik vlom se je izvršil v noči na nedeljo v pisarni zdraviliške uprave v Rogaški Slatini. Vlomilci so odnesli iz navrtane blagajne okoli 80.000 dinarjev.

ZDRAVSTVO

UŽIVAJ PRESNO SADJE, ČE HOČEŠ IMETI ZDRAVE ZOBE.

Bolezni zob so v mnogih primerih znak napačne prehrane. Spričo tega je treba zlasti skrbno paziti na to, da telesu ob pravem času dovajamo zadostno količino vitaminov. Obilo vitaminov ima presno sadje, medtem ko se s kuhanjem sadja mnogo vitaminov uniči. Bolezenske izpremembe, ki se zaradi napačne prehrane vidno najprej pojavijo na zobeh, nastopajo pozneje tudi na drugih udih telesa. Tako so zdravniška raziskovanja dognala, da so revmatična obolenja često v zvezi z bolnimi zobmi. Klice in bolezenski strupi so namreč z bolnih zob prešli v notranjost telesa. Spričo tega je važno posebno za otroke, da si z obilnim uživanjem presnega sadja ohranijo zdrave zobe. V zvezi s tem je zanimivo dejstvo, da se je v nekem otroškem zavetišču v Ameriki posrečilo čisto izločiti obolenja zob in dlesni na prav preprost način. Vsak otrok je namreč vse leto dobival po pol litra presnega pomarančnega soka na dan.

je zavoljo svetlobe. Klicanje bi se ne čulo na dvorišču.»

«Tisto okence je treba zadelati», je naročila. «V sobi mora vladati tema. Bolnica ne sme vedeti, kam smo jo zaprli.»

Kozma je hotel nekaj ugovarjati, a zaveznica mu je zapretila s kazalcem. Ko je važno ponovila svoje ukaze, je izginila v temo.

Na dvorišču jo je spreletela groza. Še nikdar je ni bilo strah, ko je stopala po temnih hodnikih. Nocoj pa se ji je pridružila neka skrivnostna bojazn. Nekaj se je plazilo spredaj, zadaj, pa spet na desni in levi strani. Ničesar ni videla in vendar je trepetala.

Na hodniku je prišla do tesnega ovinka. Ali ni srečala neke čudne sence. Ustavila se je in poslušala. Toda vse je utihnilo, ko so umolknili njeni koraki. Povsod je dihala neka tajna nočna tišina.

Senca na hodniku pa ni bila mrtva, marveč živa. Urh bi bil skoro zasačen pri svojem nočnem opazovanju. Komaj se ji je umaknil v kot in pritisnil k zidu. Edita je prisluhnila v mrak, a je spet odšla po svojih potih.

Urh pa naprej proti grobnici. Oblečen je bil kot birič, od katerega si je bil izposodil obleko. Tudi ključ od grobnice je nekje iztaknil. Vajen močnih zapahov je hitro odprl vrata in stopil v celico k neznanemu jetniku.

«Ali si duh ali človek?» se je zdrznil ob zidu, kjer je bil priklenjen.

ŽENSKI VESTNIK

NEKAJ NASVETOV VRTNARICI

Rododendron moramo sedaj postaviti na vrt in ga do roba zakopati v zemljo. Pod loncem pa naredimo luknjo, da more voda odtekat. Odcvetele vršičke, ki tvorijo seme, je treba odrezati. Če je suho vreme, moramo vsak dan zaliti. V jeseni pa postavimo rododendron v hladno sobo ali v svetlo klet. Šele spomladi ga denemo v toplejšo sobo.

Naše sobno rastlinje. Čez počitnice moramo cvetlice lončnice izročiti vrtnarju ali znancem, da jih zalivajo. Če pa jih denemo na vrt, jih tudi zakopljimo v zemljo. In sicer denemo v senco: sobno smrečico, palme, aralije, asparagus, aspidistre, vse vrste praproti, mirte, rožmarin; na solnce pa denemo: amarilis, agave, acaleje, kakteje, hortenzije, oleandre.

Redkvice. Tudi v najmanjšem vrtničku se najde prostorček, kjer vsejemo redkvice. Vsekakor pa je treba dobre in humozne zemlje. Trda in ilovnata zemlja ni dobra. Sejemo poletne vrste, ki v enem mesecu že obrode. Seme vsejemo najbolj posamič, da se vsaka redkvica lepo razvije.

Kumaram, melonom in bučam je treba odščipniti vršičke, da poženejo iz stranskih oči rodovitne poganjke, ki dajo rodni cvet. O hudi suši zalivamo kumare dvakrat na teden zelo temeljito, da je zemlja res dobro prepojena, sicer je bolje ne zalivati.

Za kuhinjo

Kolerabica juha na švicarski način. Kolerabice operi in olup. Zelene liste zreži na rezance, kolerabice pa zreži na tanke listke. V kozi napravi svetlo prežganje z malo čebule in zelenega peteršilja. Ko je prežganje gotovo, ga osoli in zalij s približno dva in pol litra vode. Ko zavre, stresi noter zrezane kolerabice in listje. Vse skupaj naj tako dolgo vre, da so kolerabice kuhane. Juho še malo popopraj in po okusu dodaj eno ali dve žlici kisle smetane.

Kipnik iz makaronov. V slanem kropu skuhaj četrt kile makaronov. Kuhane ocedi, polij z mrzlo vodo in jih spet dobro ocedi. V loncu pa zmešaj tri četrtinke litra mleka, šest dek moke in pet dek sirovega masla. Lonec postavi na štedilnik in mešaj skuhaj gosto kremo. Ko je

krema kuhana in se shladi, primešaj dva rumenjaka, malo popra, pet dek naribanega bohinjkega sira in malo soli. V to zmes zamešaj kuhane makarone. Kozo dobro pomaži, stresi noter pripravljene makarone ter peci približno pol ure. Daš s solato za večerjo na mizo.

Lešnikova torta. Stolci trd sneg sedmih beljakov, nato primešaj 25 dek sladkorja v prahu, 25 dek zmletih lešnikov, sok in lupinico pol limone. Tortni model dobro pomaži, zlij noter testo, ga razravnaj in peci v ne prevroči pečici, zraven daš malinovo kremo. Malinova krema en in pol decilitra malinovega soka zlij v lonček, zraven daj tri rumenjake, malo limonove lupinice in soka, sedem dek sladkorja in mešaje kuhaj kremo, da se žgosti, zavreti ne sme. Daj torto, kakor kremo toplo na mizo. Kremo daš v skodelici k torti.

IZ POPOTNIKOVE TORBE

PROSLAVA ŠESTDESETLETNICE TROJIŠKE GASILSKE ČETE

Sv. Trojica v Slov. goricah, julija.

Dne 7. t. m. popoldne proslavi naša gasilska četa 60letnico delovanja in istočasno bo blagoslovitev nove motorne brizgalne. S proslavo bo združena velika vrtna veselica. Čestitamo delavni četi k njenemu jubileju v prepričanju, da bo njeno delovanje v bodoče, ko bo imela dve brizgalni, še uspešnejše. Od ostalih gasilskih čet in drugega občinstva pričakujemo, da bodo znali ceniti delo vrle gasilske čete in prihiteli na ta dan v velikem številu k Sv. Trojici.

Iz Maribora vozi avtobus lenarške avtomobilske družbe ob pol 14. izpred postaje. Odhod od Sv. Trojice ob 18.45. Vožnja stane na obe strani samo 15 Din. Proslava in veselica bosta o vsakem vremenu. Torej na svidenje!

NAŠI NA TUJEM

17. KOLONIJ AMERIŠKIH ROJAKOV

Cleveland, junija.

Nedavno se je v večji tvornici v Clevelandu nevarno ponesrečil Josip Berzin. Prepeljali so ga

«Človek! Pa ti?» Urh ga je prijel za ramo.

«Siromak, katerega preganja usoda...» Služabnik je ukresal luč ter si ga ogledal od nog do glave. «Ako trpiš po krivici, se mi smiliš. Sicer pa ti privoščim...»

Jetnik je bil v zadregi, kaj naj bi odgovoril. «Česar me dolžijo, nisem kriv», mu je prilezlo naposled iz grla.

«Česa te dolžijo?» ga je prijel za besedo. Nesrečnik je nekaj zagodel in pobesil glavo. «Ako mi dokažeš, da ti delajo krivico, sem ti pripravljen pomagati...»

«Kdo si, da mi ponujaš rešitev?» ga je vprašal nezaupno.

«Nekdo, ki ima srce na pravem mestu...» Jetnik je dvomil: «Biriči nimate srca za ubogega trpina. Nikar me ne izkušaj!»

«Ne misli, da smo biriči res taki, kakršne nas slikajo tlačani. Tudi med nami so izjeme...»

«Pa so menda redke!» je vzdihnil sam pri sebi.

«Priatelj, name se zanesi. Ako si nedolžen, ti bom pomagal, kolikor je v moji moči. Več opore ne moreš od nikogar pričakovati.»

«Ako je res, kar praviš, tedaj ne odlašaj.» Jetnik je verjel in obenem dvomil.

«Zaupaj, tvoji želji bom ugodil. Toda poprej moram vedeti, s kom govorim in kaj si zagrešil. Bodi odkrit, kakor bi govoril s spovednikom. Naj bo krivda še tolika, se je ni treba sramovati.»

Egon se je boril z dvema močnima silama: prva ga je svarila, naj ne zaupa neznanu, druga

pa ga je vabila v prostost, ki se mu je smehljala z zapeljivim obrazom.

Naposled se je odločil: «Priatelj, razkril bi ti marsikaj, ako bi vedel, da nimaš hudobnih namenov...»

«Rešil bi te rad, ako trpiš po krivici», mu je izjavil z navidezno resnobo. «Kaj drugega ne nameravam. Povej mi torej, odkod si prišel in zakaj so te uklenili. To je vse, kar hočem izvedeti.»

«Ali bo ostalo tajno?»

«Kakor pokopano», mu je zagotovil.

Jetnik je šel na limanice. Upanje mu je posljalo v temno dušo. «Ali si domačin ali tujec?» je hotel poznati svojega reševalca.

«Bivam v okolici», si je hitro izmislil. «Znano pa mi je vse, kar se godi na Rovišju...»

«Tedaj poznaš tudi nekega viteza z Vrtničja in Albino, njegovo nevesto — hčerko pokojnega graščaka...»

«Bolje ko tebe», mu je zabrusil kakor v šali. «Pravijo, da bo že skoro poroka...»

Odgovor mu ni bil po volji. Vendar bi bil rad izvedel podrobnosti, zato je nadaljeval oprezno: «Kdo ve, ali pojde res tako gladko! Kaj pa, če nastanejo ovire...»

«Ali meniš?» je zategnil, kakor da ga je novica res tako iznenadila. «Pokojni graščak Otmar si je vendar sam izbral naslednika. V tem zmislu je menda sestavljena njegova oporoka.»

«Pravijo, da spletkari tukaj neka druga oseba...»

v bolnišnico, kjer je kmalu umrl. Pokojnik je bil 24 let. Za njim žaluje žena.

V Waukeganu je podlegel pljučnici Janez Divjak z Vrhlike. Pokojnik je ustanovil tam več društev, med njimi tudi Sokola, ki je lani praznoval 25letnico obstoja. Pokojnikova zadnja želja je bila, da ga polože v sokolskem kroju na utrvaški oder. — V pravem kraju je umrl 75letni Miha Mišič, doma iz Črnomlja. V Ameriki je bival 50 let.

Na svojem domu v Clevelandu je umrla Ana Kostova, rojena Puharičeva. Za njo žalujejo mož, brata in sin.

V Monesenu je umrl 60letni Anton Klančar. Pokojnik se je rodil leta 1875. v Novi vasi na Bliokah, odkoder je prišel v Ameriko pred 35 leti. Za njim žaluje žena, štiri sinovi in tri hčerke.

Po dolgi bolezni je v Clevelandu umrla Marija Mrlkarjeva, stara 39 let. Pokojnica je bila Selanova iz Maten pri Igu, odkoder je prišla v Ameriko leta 1906. Zapustila je moža, sina in dve hčerki.

V Detroitu je po kratki bolezni umrl 47letni Janez Stupar. Pokojnik je bil doma s Ceste na Dolenskem.

V Wilardu je Jordanovi družini smrt ugrabila obeta. Pokojnik je bil doma iz Grobelj na Dolenskem. Zapustil je ženo, štiri sinove in šest hčera.

Banka Baruch

11, Rue Auber, PARIS (9^e)

odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. Vrši vse bančne posle najkvalitetneje. Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 5064-64, Bruxelles; Francija: št. 1117-94, Paris; Holandija: št. 1458-66, Ned. Dienst; Luksemburg: št. 5967, Luxembourg. — Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne naznice

Jugoslovenskega narodnega društva iz Nieuvenhagena g. Alojzij Roth. Govorili so še predsednik Zveze Jugoslovenskih narodnih društev v Holandiji g. Ivan Povh, tajnik g. Jožef Roth in Ivan Žnidaršič. Najlepša hvala «Zvonu» s pevovodjo g. Hribarjem na čelu za lepo petje.

ZANIMIVOSTI

× **Novo uspešno zdravilo je oljčno olje.** Dr. Fraser in dr. Walsh iz Londona priobčujeta v angleškem strokovnem listu zanimiv članek o svojih novih dognanjih, ki pomenijo važno obogatitev zdravniške vede. Gre za zdravljenje pljučnice in drugih nalezljivih bolezni. Poizkusi so se zelo dobro obnesli. Novo zdravilo je oljčno olje, ki se vbrizgne v kri pomešano z vodo. V 24 urah po vbrizgu pade visoka vročina na prirodno stanje. Čez tri tedne tega zdravljenja so bolniki že lahko zapustili bolnišnico zdravi. Sijajne uspehe sta dosegla angleška zdravnikova vbrizgi oljčnega olja tudi pri revmatičnih ljudeh in proti zastrupljenju krvi. Oljčno olje je kot zdravilo velikega pomena že zato, ker lahko z njim zdravimo tudi zelo občutljive ljudi, ki ne prenesejo vbrizgov drugih snovi, poleg tega pa lahko rabimo oljčno olje v večji množini, kar je pri drugih zdravilnih sredstvih zaradi pogubnih posledic izključeno.

× **Slina armenske kmetice uničuje kačji strup.** V armenski vasi Davalu živi kmetica z imenom Sarkisian. Ljudje jo smatrajo za čudodelnico. Ima namreč to čudno lastnost, da ni le sama oborožena proti kačjemu strupu, tako da ji nič ne škoduje, temveč leči uspešno tudi ljudi, ki jih pičijo strupene kače. Ljudje pravijo, da ima čudodelno slino. Ker je že mnoge ljudi rešila s slino smrti, jo časte kakor svetnico. Doslej ni še noben njen bolnik umrl, kar je za Armenijo nekaj posebnega. V Armeniji namreč kar mrgoli strupenih kač, ki zahtevajo vsako leto mnogo žrtev. Zdaj pa hodijo vsi, ki jih pičijo strupene kače, h tej kmetici in umirajo samo tisti, ki so preveč oddaljeni od vasi Davala, da ne morejo priti tja tako hitro, kakor učinkuje kačji strup. Sarkisian izpere najprej ranico s čisto vodo, potem jo pa namaže s svojo slino. Čez nekaj ur je človek že zdrav in tudi pozneje se ne pojavijo nobeni znaki kačjega pika. Vest o zdravilni slini armenske

kmetice so se hitro razširile in naposled so obrnile nase tudi pozornost sovjetskih oblasti. V Davalu so poslali zdravniško komisijo, ki je kmetico pozvala, naj napravi svoj poizkus na morskimi prašičkih. Dva so določili za poizkus in nastavili so ju strupeni kači. Čez 10 minut sta se že zvijala v smrtnih krčih. Kmetica je počakala še 10 minut, potem pa je izprala enemu morskemu prašičku ranico s čisto vodo in jo namazala s svojo slino. Čez dobro uro je morski prašiček že pil vodo, čez poldrugo uro so pa krči prenehali. Drugi morski prašiček je bil pa že mrtev. Zdravniška komisija je ugotovila, da je prvi morski prašiček izven nevarnosti in da kačji strup ne bo zapustil v njem nobenih posledic. V poročilu pravi komisija, da je strogo preiskala kmetico in dognala, da je njena slina res zdravilna. V otroških letih jo je večkrat pičila strupena kača in naposled je postala odporna proti kačjemu strupu. S tem je dobila njena slina posebno lastnost, da uničuje učinek kačjega strupa.

× **Napadalni roji čebel.** Nenavaden napad je doživela te dni neka vas na Češkoslovaškem. Močni roji čebel so napadli najprej nekega voznika na cesti, nato pa vso vas. Po daljšem boju z razdraženimi čebelami so vaščani morali zažgati kresove in šele s pomočjo gasilcev in motorne brizgalne so ugnali razdražene čebele. Na bojišču ni obležal noben vaščan, pač pa nešteto čebel. Le mnoge povezane glave so pričale drugi dan o hudi ni nenavadni bitki.

× **Ladje brez vodnih zalog.** Znanost je že tako daleč napredovala, da že lahko uporabljajo parniki za napajanje parnih kotlov slano morskovo vodo. V kratkem bo začela industrija dobavljati ladjedelnicam tudi že čistilne naprave, ki bodo lahko izpreminjale morskovo vodo v najboljšo pitno vodo. V bližnji bodočnosti bo mogoče obhvatiti svet ne da bi morala ladja enkrat samkrat pristati, da obnovi vodne zaloge.

× **Zet in tašča ne smeta govoriti med seboj.** Ameriški učenjak Petruccio, ki je dalje časa preučeval ljudstva v Venezueli, poroča, da pri indijskem plemenu Yarurdu, zet in tašča nikoli ne smeta govoriti drug z drugim. Ako se po naključju srečata v istem taborišču in morata sedeti pri istem ognju, morata sedeti tako, da ne vidita drug drugemu v obraz. Ako kdaj nanese sila, da se morata razgovoriti o kakih važnih rečih, potlej se to lahko zgodi samo s posredovanjem kake tretje osebe.

Urh je zanikal: «O tem dozdej še ni nič znano. Prepričan sem, da na Rovišju ni slabega človeka...»

«Tedaj ne poznaš nečakinje Edite, ki je v resnici pokvarjena ženska? Čudno, da so nekateri ljudje tako udarjeni s slepoto!»

«Edita je na dobrem glasu!» Urh jo je nalašč zagovarjal. «Pokojni graščak jo je menda čislal ter ji marsikaj dovolil. Med njo in Albino ni bilo opaziti nikake razlike.»

Ta trditve jetniku ni ugajala. «Tedaj je varala oba, ga je vznejevoljilo. «Njega kakor mene...»

«Tebe?» se je začudil, kakor da ne bi še ničesar vedel.

«Poprej si se hvalil, da ti je znano vse, kar se godi na Rovišju. Pa še marsikaj ne veš, mu je oponesel z vidnim zadovoljstvom.

«Vsega nihče ne ve», ga je zavrnil prijazno. «Nekateri človek ima silo dober nos in hitro vse izvoha.»

«Edita je vražje seme!» je udaril kakor s kladivom. «Gorje podložnikom, katerim bi ona zapovedovala!»

Urh ni hotel biti preveč radoveden. Vest se je moral tako, da ne bo nihče nanj pozoren. Čim manj bo vpraševal, tem več bo izvedel. Vse to je vedel zvesti služabnik iz svojih obilnih izkušenj.

Pa se ni motil. Jetnik je nadaljeval kar sam od sebe: «Omenil si, da je graščak Otmar sam določil naslednika. Kje pa je zdaj oporoka, na katero se bodo sklicevali? Kdo jo je shranil?»

«Kaj jaz vem!» je zarežal malomarno. «To se pravi: lahko bi bil izvedel, pa nisem hotel...»

«Vem, da ne veš, pa tudi ne moreš vedeti. Takih skrivnosti ni mnogo na svetu. Ako te zanima, bi odgrnil zastor...»

«Kakor hočeš», mu je dal na prosto voljo.

«Tedaj mi povej, zakaj si prav za prav prišel semkaj?» Jetniku ni bilo všeč, ker se njegov rešilec ni dovolj zanimal za pripovedovanje.

«Zato, da se prepričam, kdo je kriv... Moja navada je taka, da pomagam tistim, ki so zatirani in teptani.»

«Poslušaj me, prijatelj!» je dejal zaupno. «Med mano in Edito je prišlo do hudega spora. Obdolžila me je, da sem izmaknil graščakovo oporoko. Zahtevala jo je nazaj, toda česar nimam, ne morem vrniti. Povedal sem ji resnico; rotel sem se in prisegal, pa mi ni verjela. Zagrozila mi je z biriči, ki so res prihrumeli in izvršili njeno povelo...»

«Potemtakem je morala oporoka res nekam izginiti», je sklepal namišljeni rešilec. «Ali jo je hranila Edita, da jo je tako hitro pogrešila?»

«Našel sem jo sicer jaz», je priznal zaupno po kratkem oklevanju. «Toda Edita mi je pokazala pot v votlino. Ona me je prisilila, naj vzamem oporoko ter jo shranim. Ugodil sem ji zaradi njene nadležnosti, nisem pa poznal njenih podlih namenov. Pozneje je oporoko zahtevala nazaj in jaz sem ji jo izročil. Zdaj pa trdi, da jo je nekdo izmaknil. Seveda je obdolžila mene, čeprav nima zato nikakih dokazov. Kako daleč je

šla v svoji krivičnosti, pričajo okovi in verige. Kadar pride do obsodbe, tedaj se ne bo mogel braniti.»

Zvičajnik ga je tolažil: «Kakor vidim, res nisi kriv. Prav pa ni, ker si se mešal v tuje zadeve.»

«Vem, da ni prav», je dejal skesano.

«Pa sitnosti boš imel zaradi tega. Kako se boš zagovarjal, kadar bo oblastvo zahtevalo oporoko?»

«Povedal bom, kje naj iščejo krivca...»

«Kdo ve, ali boš sploh smel govoriti?»

Jetnik se je ugriznil v ustnico in rekel: «Zvezda grajske nečakinje ni tako svetla, da bi nikdar ne ugasnila. Le poizkusi naj se z menoj igrati. Tako bo črna, da se ne bo nikdar več oprala.»

«Prijatelj, le ven z besedo!» Urh se je nadejal novih razkritij. «Ako gre za dobro reč, računaj na mojo oporo.»

Jetniku se je zapletal jezik. Hudo je bilo pokopavati druge in varovati samega sebe. Toda ako hoče zmagati, mora ubiti nasprotnika. Tega načela se je hotel držati.

«Le besedico naj zinem in Edita bo odletela z Rovišja kakor muha», je rekel maščevalno. «Gospodje pri zeleni mizi bodo izvedeli, zakaj se je polastila oporoke. Povedal jim bom, kar se vam v okolici najbrž niti ne sanja. Poslušaj, prijatelj! Nesramnica namerava spodriniti Albino in stopiti na njeno mesto...»

«Ali meniš, da se ji bo posrečilo? Kaj takega bi. sodeč po človeško, niti Bog ne mogel sto-

× Na zvit način si je hotela priboriti ženina. Angležinja Klara Colemanova se je peljala z vlakom iz Londona v Hanvick. Kraj nje je sedel mlad Francoz, s katerim je začela Angležinja kramljati. Kramljala sta o tem in onem, zdajci je pa prišel predor. Pa se je zgodilo nekaj nepričakovane. Ženska je začela tako obupno kričati, da so prihiteli iz sosednih vagonov potniki in začeli vpraševati, kaj se je zgodilo. Colemanova je zatrjevala, da jo je hotel Francoz v predoru poljubiti. Sprevodnik in nadzornik sta brž sestavila zapisnik. Ženska je odločno izjavila, da se čuti užaljena in da se za zadevo urediti samo z zakonsko zvezo. Ker je Francoz odločno zanikal poljubljanje v predoru, je prišla zadeva pred sodišče. Poleg prič je prišlo na sodišče tudi mnogo radovednežev, posebno deklet in veselih vdov, ki so komaj čakale, kakšna bo razsodba. Mislile so si pač, da bi tudi njim kazalo voziti se z mladimi sopotniki skozi predore, če bi Colemanova pravdo dobila. Toda v splošno presenečenje je sodnik obsodil Colemanovo na denarno globo, češ da si je izmislila spretno zvijačo, da bi ujela Francoza

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Ljubezen.

Dušan: «Če me zares ne marate, se vržem pod prvi jutrnji vlak!»

Vera: «Za božjo voljo, ne tako hitro, saj odhaja vlak tudi pozneje!»

Izobraženost.

«Pariz je čudovito mesto! Tam so ljudje tako izobraženi, da celo cestni pometalci govorijo francoski...»

Jetnik.

A: «Zakaj ste v zaporu?»

B: «Ker sem bil zamudil vlak.»

A: «Da bi vas zaradi tega zaprli?»

B: «Dà. Če ga ne bi bil zamudil, bi odstopoval čez mejo!»

Kmalu po poroki.

Ona: «Vse sem prinesla sama v zakon. Pred najino poroko vendar nisi imel ničesar!»

On: «Pač... Mir sem imel!»

riti.» Urh se je delal, kakor bi ga vse skupaj preveč ne zanimalo.

«Zlobnost ne izbira sredstev», je modroval nesrečnik. «Graščakova edinka je podedovala ogromno premoženje, toda jaz bi ne bil na njenem mestu...»

«Ti bi razdelil imetje ubogim in šel v puščavo...»

«Ali ne veš, da je v nevarnosti njeno življenje? Lahko bi se pripetilo, da bi našli graščakinjo mrtvo...»

«Zastrupljeno?» mu je položil besedo na jezik.

Jetnik mu je prikimal in rekel: «Dal sem ti priložnost, da opraviš plemenito delo. Reši me, ker sem nedolžen, in prepreči nevarnost, ki preti mladi graščakinji.»

Urh je izvedel, kar je zasledoval že dolgo časa. Toda to je bil šele prvi del njegovega opazovanja. «Vitez bo izgovoril poslednjo besedo», je segel v drugo poglavje. «Tudi on ji je bil napoti...»

«Ali je že okreval?» je vprašal z nekim prikritim strahom.

«Pravijo, da je srečno prebil nevarnost. Boljša mu od dneva do dneva...»

«Tedaj je Edita doigrala...» je izrekel z vtlačnim zadovoljstvom. «Njena zvezda ugaša...»

«Napad še zdaj ni pojasnjen», je Urh obrnil pogovor. «Kakor kaže, je nečakinja najela napadalca...»

Jetnik ni črnil besedice. Premaknil se je tako, da je zarožljala veriga. Preoblečeni služab-

Bolni na pljučih!

Na tisoče že ozdravljenih!
 Zahtevajte takoj knjigo o moji **novi umetnosti prehranjevanja**, ki je že mnoge rešila. More se uporabljati v vsakem načinu življenja in pomore, da bolezen naglo premagamo. Nočno potenje in kašelj ponehata, telesna teža se zviša, a postopno ovapnjenje konča bolezen.

Resni možje zdravniške vede potrjujejo odličnost moje metode in jo radi priporočajo. Čim prej začnete z mojim načinom prehranjevanja, tem bolje bo.

Povsem zastoj in poštnine prosto dobite mojo knjigo, iz katere boste lahko črpali mnogo koristnega.

Pišite takoj!
 Zadostuje tudi dopisnica z naslovom:
 Poštno nabiralništvo
Ernest Pasternack, Berlin, S. O.
 Michaelkirchplatz Nr. 13., Abt. Z 491.

Depresija.

Znanstveno je dognano, da uravnava izvleček iz žleze zdrave in močne živali («Kalefluid»), če ga dovedemo v organizem, izločevalno delovanje vseh žlez, krepi organizem in spravlja živčni sistem v ravnovesje, tako da postane človek zopet krepak in sposoben za delo in borbo za svoj obstanek. — Brezplačno detajlno literaturo zahtevajte pod naslovom: Beograd, Njegoševa 5, Miloš Marković. — «Kalefluid» prodajajo lekarne in drogerije. — Reg. br. 10.537/33. 128

NOVOST! Samo Din 98.—

Št. 63.719. Cenena, a dobra **Shoock-Proof** zapestna ura, točno regulirana, lep kromiran okrov, zapestnica iz usnja. Stevilčnica in kazalo osvetljena. (Radium)

Din 98.—

Zahtevajte veliki cenik, ki ga dobite zastoj in poštnine prosto. Velika izbira ur, zlatnine in srebrnine. Lastna protokolirana tovarna ur v Švici
H. SUTTNER, LJUBLJANA 6.

MALI OGLASI

144 Jablus.

Tvarina, iz katere napravite poceni izvrsten jabolčnik ali hruškovec, ne da rabiš naraven sadjevec. S poštnino ga stane 40 litrov 29 Din, 75 litrov 49-50 Din, 100 litrov 64 Din. Uspeh zajamčen. Glavni zastopnik: FRANC RENIER, Podčetrtok.

119 Okoli 20.000 do 25.000 dinarjev

potrebuje, kdor hoče kupiti veliko hišo z vrtom v trgu in industrijskem kraju. Ostalo plačuje lahko v obrokih. Pojasnila daje Vodovnik v Sevnici ob Savi.

Lepi kroji, modne hlače, pumparice, obleke zelo poceni pri Preskerju v Ljubljani, Sv. Petra cesta.

«Lažeš!» je poizkusil tajiti. «Kdo me je videl?»

«Jaz. Poznal sem te, čeprav se je že mračilo. Moje oko ne vara. Ne boš mi utajil.»

«Motiš se, prijatelj! Nisem bil, mu je trepetala beseda. «Zakaj mi podtikaš tako grozovito krivdo? Rekel si, da me boš rešil, pa me tlačiš v ječo. In pri sodišču boš pričal proti meni...»

«Rešil te bom, ako priznaš, kar si storil...»

Tajiti ne moreš, ker sem te videl... Bežal si mimo mene... Z roko bi se te bil lahko dotaknil... Ali veš, kje je tam zadaj živa meja?»

«Vem še iz prejšnjih časov», se mu je zaleta beseda. «Tisti večer pa nisem bil tamkaj, kar bom lahko dokazal.»

«Priznaj! Čas poteka...» Urhu se je že mudilo. Bal se je, da bi se predolgo ne zamudil.

«Stori, kar hočeš», se je vdal v usodo. «Moja vest je čista... Edita te je najela...»

«Edite mi ne sponašaj! Ne kliči vraga, da te ne popade!»

«Kdo pa te je napotil semkaj? Ali si vedel, da sem tukaj? Kako si našel pot v celico?»

«Na Rovišju poznam vsak kotiček», je dejal s posmehom.

«Kar se je zgodilo, tega nisi mogel vedeti...»

«Vedel sem», se je glasil odgovor brez vsakega pojasnila.

«Ako nisi berič, čemu si se preoblekel?»

«Iz previdnosti, da bi me kdo ne zasačil...»

(Dalje prihodnjč.)